

هرزوگی و دمورن

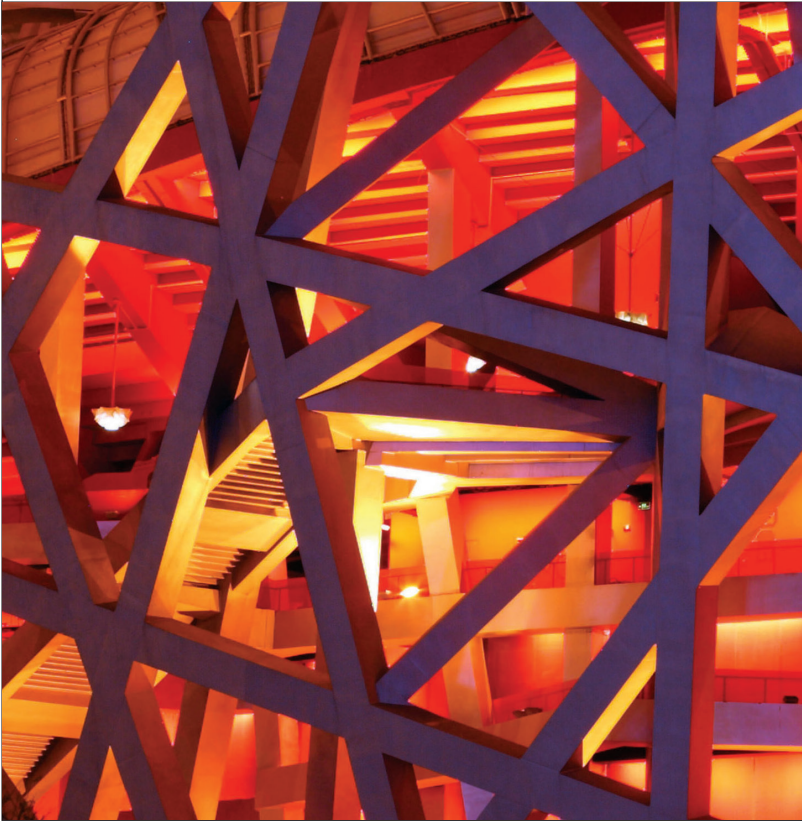
”شمی‌دان‌های معماری“

ایمان رئیسی - حسام عشقی صنعتی

هرزوگی و دمورن

“شیمی‌دان‌های معماری”

ایمان رئیسی - حسام عشقی صنعتی

انتشارات تخصصی هنر،
معماری و شهرسازی

کتابخانه کسری

رئیس، ایمان، ۱۳۵۶ -
هرزوک و دمورن شیعی دان‌های معماری/ ایمان رئیس، حسام عشقی صنعتی.

مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۳.
۲۲۴ ص: مصور (رنگی).
فروست: مجموعه یکصد طرح معاصر
شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۲۴-۲

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۲۴
موضوع: هرتسوک، ژاک، ۱۹۵۰ - م.
موضوع: Herzog, Jacques
موضوع: مورن، پیر دو، ۱۹۵۰ - م.
موضوع: Meuron, Pierre de
موضوع: معماران - سوئیس - سرگذشته‌نامه.
موضوع: معماری جدید - قرن ۲۰ م.
شناسه افزوده: عشقی صنعتی، حسام، ۱۳۶۲ -
رده بندی کنگره:
رده بندی دیویی:
شماره کتابشناسی ملی:

NA۱۳۵/ه۴۹۹ ۱۳۹۲
۷۲۰/۹۴۹۴
۳۴۵۱۱۲۷

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

یکصدطراح معاصر
هرزوک و دمورن

ترجمه و تالیف: ایمان رئیس (عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی قزوین)
حسام عشقی صنعتی

دبیر مجموعه: نیما طالیبان - سیما نبی زاده
صفحه آرایی و چاپ: غزاله عرفانی
چاپ اول: بهار ۱۳۹۳
شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۲۴-۲

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی انتشارات: مشهد - فلسطین ۱۴ - پلاک ۱۰ تلفن: ۷۶۷۰۰۱۹
کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات محفوظ می‌باشد.

مرکز پخش: کتابکده کسری
تلفن: ۷۶۷۰۰۱۹ - ۰۵۱۱ - همراه: ۳۰۱۷۱۸۱ - ۰۹۱۵

پیشگفتار ناشر

... آیا معماران باید از گرایش‌های جدید در «طراحی گرافیک» باخبر باشند؟ آیا گرافیست‌ها باید از «طراحی صنعتی» چیزی بدانند؟ آیا نوآوری‌ها در «طراحی شهری»، «طراحی صحنه»، «طراحی لباس»، «طراحی خودرو» و «طراحی فرش» با یکدیگر در ارتباط‌اند؟ چرا برخی از گرافیست‌ها «طراح داخلی» می‌شوند؟ چرا بسیاری از معماران خود را در «طراحی گرافیک» صاحب نظر می‌دانند و یا طراحان صنعتی به «طراحی مُد» می‌پردازند؟ آیا سبک‌های هنری در تمامی گرایش‌های طراحی تأثیر می‌گذارند؟ طراحی یا دیزاین (Design) چیست که مرزهای آن تا این حد نامشخص است؟ طراح یا دیزاینر (Designer) کیست؟ ...

تفاوتی ندارد که معمار باشیم یا شهرساز، طراح صنعتی یا طراح لباس، مطالعه سبک‌ها و جنبش‌های هنری و به طور کلی «تاریخ هنر» برای ما طراحان یک ضرورت است. باید دلایل پیدایش سبک‌ها و گرایش‌های مختلف هنری را بدانیم، بسترهای فرهنگی، اجتماعی و فلسفی این تغییرات را بشناسیم و قادر به تحلیل ویژگی‌های هنری دوران خود باشیم. این یک ضرورت است. ضرورتی که به نظر می‌رسد رفته رفته در میان دانشجویان و محافل دانشجویی رنگ می‌بازد. ضرورتی که بسیاری از ما فرصت پرداختن به آن را نداریم و یا اساساً مطالعه آن را جنبی و غیرضروری می‌دانیم. همان‌طور که مطالعه ادبیات، رمان، روزنامه و سایر نشریات برایمان غیرضروری شده است. آیا می‌توان «عادت به نخواندن»، که در نسل ما نهادینه شده را اصلاح نمود؟ از کجا باید شروع کرد؟

«یکمصدطراح معاصر» نخستین مجموعه در ایران است که با هدف تجزیه و تحلیل آثار و اندیشه‌های طراحانی از رشته‌ها و گرایش‌های مختلف منتشر می‌شود. این مجموعه نه به معرفی مشاهیر معماری و معماران «سوپرستار» اختصاص دارد و نه اصولاً به معرفی بسنده می‌کند، بلکه به تحلیل و نقد پرداخته و طراحانی را معرفی می‌کند که کمتر در نشریات و کتب فارسی نامی از آن‌ها برده شده است. حتی اگر طراح صاحب نامی نظیر «رم کوله‌هاوس» یا «ازا حدید» در میان این طراحان انتخاب شده باشد، سعی شده است تا به آثار متأخر و مبانی نظری معاصر در طراحی آنان پرداخته شود.

از آنجا که اکثر مخاطبین «انتشارات کتابکده کسری» دانشجویان معماری و رشته‌های وابسته به آن می‌باشند، انتظار می‌رود که مخاطب اصلی این مجموعه نیز معماران باشند. بدین ترتیب آشنایی معماران با طراحان و شیوه‌های طراحی در سایر رشته‌ها را می‌توان هدف اصلی از انتشار این مجموعه دانست. همچنین طبیعی است که با توجه به حوزه تخصصی انتشارات و دبیران این مجموعه، بیشتر آثار به معرفی معماران اختصاص خواهد یافت، اما امیدواریم با همکاری شما طراحانی که در

سایر رشته‌های طراحی صاحب نظر هستید به معرفی طراحان تاثیرگذار در تمامی رشته‌های طراحی نیز بپردازیم.

«یک‌کصد»، استعاره‌ای است از «پسپار»، هدف اما رسیدن به عدد صد نیست، ممکن است با استقبال خوانندگان و همکاری نویسندگان و مترجمان تعداد کتب این مجموعه از یک‌کصد نیز فراتر رود، شاید هم این مجموعه چون بسیاری از نمونه‌های مشابه در میانه راه متوقف شود، کسی چه می‌داند! هدف اما شروع مجموعه‌ای است که پایانی بر آن متصور نیستیم، کاری گروهی که ممکن است سال‌ها ما را گردهم آورد، بهانه‌ای برای ارتباط با دانشجویان، اساتید، مترجمین و هنرمندان فعال در سایر گرایش‌های طراحی و در نهایت ارتقا آگاهی و مطالعه طراحان. با این حال آینده و نتایج حاصل از انتشار این مجموعه برای ما هم نامشخص است. شاید سال‌ها پس از امروز این مجموعه به منبعی برای مطالعه «تاریخ طراحی معاصر» تبدیل شود، شاید باب گفتگو میان هنرمندان و طراحان رشته‌های مختلف باز شود، شاید بزرگواری پیدا شود و چنین مجموعه‌ای را برای طراحان ایرانی گردآوری کند، باز هم باید گفت: کسی چه می‌داند!

نخستین کتاب از مجموعه "یک‌کصد طراح معاصر" که به معرفی آثار و اندیشه‌های "ریکاردو لگورتا"، معمار صاحب نام مکزیک اختصاص دارد در پاییز ۱۳۹۲ منتشر شد. "هرزوک و دمورن" دومین کتاب از این مجموعه است که به معرفی آثار متاخر این معماران و مبانی فکری و نظری آنان می‌پردازد. گردآوری و انتشار این کتاب نیز همچون کتاب نخست در بازه‌ای طولانی - بیش از سه سال - محقق گردید. از این رو از دکتر ایمان رئیسی و مهندس حسام عشقی صنعتی که ترجمه و تالیف این کتاب را بر عهده داشته و صبورانه وسواس و «ایده‌آل‌گرایی معمارانه» ما را تحمل کردند سپاسگزاریم. امیدواریم سایر آثار این مجموعه در زمانی کوتاه‌تر و با کیفیتی بالاتر منتشر شوند.

در انتها از شما دعوت می‌کنیم تا قلم به دست گرفته و ما را در انتشار این مجموعه یاری کنید. بی‌شک هر پیشرفتی مدیون نقد و انتقاد است، از شما که به نقد و بررسی این مجموعه خواهید پرداخت سپاسگزاریم. لطفا نظرات خود را به آدرس‌های اینترنتی زیر ارسال کنید.

سیمانی زاده - نیما طالبیان
فروردین ۱۳۹۳

Email: nimatalebian@yahoo.com
Email: sima.nabizadeh@gmail.com

فهرست

۶	مقدمه
۸	معرفی طراح (هرزوغ و دمورن)
۱۳	فصل: نقد و بررسی اندیشه‌ها
۱۵	چرا هرزوغ و دمورن؟
۲۳	سخنرانی‌های جایزه‌ی پریتزکر ۲۰۰۱
۲۳	- سخنرانی کارلوس خیمنز
۲۷	- سخنرانی ژاک هرزوغ
۳۳	معماری؛ رو در رو با ماده / نوشته‌ی ژاک لوکان
۴۴	خاطراتی از نور، پرده‌هایی از سنگ / نوشته‌ی ریموند رایان
۵۱	رازهای سطح و عمق / نوشته‌ی ویلیام کرتیس
۷۳	تزئین، سازه، فضا / مصاحبه با ژاک هرزوغ
۹۷	فصل: نقد و بررسی آثار
۹۸	بازسازی و توسعه موزه‌ی تیت مدرن، انگلستان - ۲۰۰۰
۱۰۶	مرکز خرید پرادا، ژاپن - ۲۰۰۳
۱۱۲	مرکز رقص لبن، انگلستان - ۲۰۰۳
۱۱۸	کتابخانه دانشگاه براندنبورگ، آلمان - ۲۰۰۴
۱۲۴	مرکز هنر واکر، آمریکا - ۲۰۰۵
۱۳۲	استادیوم فوتبال آلیانز، آلمان - ۲۰۰۵
۱۳۸	استادیوم ملی، چین - ۲۰۰۸
۱۴۶	کایشا فروم، اسپانیا - ۲۰۰۸
۱۵۸	مرکز هنر تتریف، اسپانیا - ۲۰۰۸
۱۶۴	موزه‌ی هنر مدرن و معاصر بارانکا، مکزیک - ۲۰۰۹
۱۷۰	مجموعه‌ی فرهنگی لوز، برزیل - ۲۰۰۹
۱۷۶	ویتراهاوس، آلمان - ۲۰۰۹
۱۸۴	پیوندگاه کنفلوآنس، فرانسه - ۲۰۰۹
۱۹۰	مرکز تجارت آکتلیون، سوئیس - ۲۰۱۰
۱۹۸	مس زنتروم، سوئیس - ۲۰۱۳
۲۰۴	استادیوم بوردو، فرانسه - ۲۰۱۵
۲۱۰	توسعه‌ی موزه‌ی اوتترلیندن، فرانسه - ۲۰۱۵
۲۱۴	الب فیلارمونی، آلمان - ۲۰۱۶
۲۲۲	منابع

مقدمه

"کار ما بر مبنای هیچ سنتی نیست، به خصوص سنت‌های سوئیسی. اگر هم کار ما به هر شکلی سوئیسی باشد، تنها به شیوهی کشوری است که دیگر هیچ هویت ملی ندارد."

این جمله از ژاک هرزوغ است. معماری که به نظر می‌رسد در ادامه‌ی سبک جهانی معماری قدم برمی‌دارد، اما نگاهی انتقادی نسبت به آن دارد. به نوعی می‌توان گفت که ایشان هم مانند پیتر آیزنمن و رم کولهاس در مسیر پروژه‌ی ناتمام مدرنیته در معماری گام برمی‌دارند. یورگن هابرماس، فیلسوف شاخص معاصر در دیدگاهی انتقادی نسبت به ایسم‌های مطرح شده پس از مدرنیسم، مطرح کرده‌است که مدرنیته به علت استواری‌اش بر نقد مداوم از سنت و البته از خودش، همواره یک پروژه‌ی ناتمام است.

آدا لوییز هاکستبل، منتقد برجسته‌ی معاصر و یکی از اعضای داوران جایزه معتبر پritzker هم در مورد معماری هرزوغ و دمورن گفته‌است: "آن‌ها سنت‌های مدرنیسم را به سادگی بازتعریف نموده‌اند، هنگامی که مصالح و سطوح را در راستای کشف رفتارها و تکنیک‌های جدید، دگرگون می‌کنند."

بدین ترتیب اهمیت کارهای هرزوغ و دمورن در این است که همواره نگاهی انتقادی نسبت به معماری داشته، اسیر نوستالژی گذشته‌گرایی نشده و در مسیر معماری و نقد فرم و فضا با تاکید بر کشف ویژگی‌های جدید در مصالح، و با نگاهی به آخرین جنبش‌های هنری به کار خود ادامه داده‌اند. آن‌ها فراتر از درگیر شدن در یک سبک مشخص قدم برداشته و برای هر پروژه با توجه به ویژگی‌های خود اثر، معماری‌شان را ارائه داده‌اند.

این کتاب، که به معرفی و نقد آثار دفتر معماری هرزوغ و دمورن می‌پردازد، از دو فصل تشکیل شده‌است. در فصل اول به بررسی اندیشه‌های هرزوغ و دمورن و دیدگاه چند منتقد صاحب‌نام از جمله ویلیام کرتیس پرداخته‌ایم، که عمدتاً مربوط به آثار دو دهه آخر قرن بیستم این دفتر معماری است و در

فصل دوم به معرفی آثاری که در قرن بیست و یکم طراحی شده، ساخته شده یا در حال ساخت است، پرداخته‌ایم. گفتنی است در تمامی تصاویر، تاریخ ذکر شده برای هر پروژه مربوط به سال ساخت پروژه می‌باشد، بجز مواردی مانند "مجموعه فرهنگی لوز" در سائوپولو که هرگز به اجرا درنیامده و "پیوندگاه کنفلوانس" در فرانسه که ساخته نشده و بدین ترتیب سال طراحی پروژه‌ها ذکر شده‌اند. در خصوص تمامی زمان‌ها و مشخصات پروژه‌ها منبع اصلی ما وبسایت دفتر معماری هرزوغ و دمورن بوده است.

بجز مقاله‌ی تالیفی "چرا هرزوغ و دمورن؟"، کلیه‌ی مقالات و پروژه‌ها توسط نگارنده از منابع مختلف انتخاب شده که با همکاری دوست ارجمند، حسام عشقی‌صنعتی به فارسی ترجمه نموده‌ایم. از دوستانم، مونا توفیق، که در تدوین تصاویر کل کتاب و آرمان اصغرلو که در ترجمه‌ی بخش‌هایی از متن مصاحبه‌ی فیلیپ ارسپرونک همکاری کرده‌اند، تشکر مینمایم. از دوست گرانقدرم، حمیدرضا وصاف جهت ترجمه‌ی نام مکان‌هایی که به زبان فرانسه ارائه شده بود، سپاسگذاری می‌نمایم. از معین فرخی جهت ویرایش ادبی متن کتاب تشکر می‌کنم. همچنین لازم می‌دانم که از همکاری دوستانم در کتابکده کسری، سیما نبی‌زاده و نیما طالبیان جهت انتشار این کتاب قدردانی نمایم.

ایمان رئیسی

HERZOG & de MEUREN

Iman Raeisi - Hesam Eshghi Sanati

9 786006 150924 2

شهرسازی
معماری و

کتابگاه تخصصی هنر